

Modul: 1

Undervisningssted: kompetansesentrene

Tegnspråk				Tema				
Emner	T	Grammatikk	T	Døves kultur og historie	T	Andre temaer	T	
Bli kjent/familien/ navnetegn	13	Informasjon om tegnspråk	2			Velkommen til Se mitt språk! Informasjon om: - Undervisningsplanen <i>Se mitt språk</i> - Statpedsystemet og Ål folkehøyskole og kurscenter	2	
Form/farger		Tegnrommet	2			Foreldre og familie: Å finne ut av det: erkjennelse og aksept	Kommunikasjon og språk: A: Om kommunikasjon og tegnspråk	2
Gjenstander								
Personbeskrivelse								
Hus og hjem/daglige gjøremål								
Tegnspråktekster								
						B: Om hørselshemming	2	

Modul 1 Tegnspråk

Mål:

- trene bruk av samtaleregulering
- øve uttrykksmåter knyttet til modulens språkfunksjoner
- kunne avlese korte fortellinger

Emne	Arbeidsmåte	Materiell/kilder
Informasjon om tegnspråk	Forelesning	Faglitteratur
Bli kjent/familien/navnetegn navn, barn, gutt, jente, mann, dame, mamma, pappa, sted osv.	Presentasjon 1 Kommunikasjonsøvelser: 1-P1a: Intervju	Navnekort, bilde av egne barn, Norgeskart, familieplansje/stamtre Intervjukort
Form/farger - Tegnrommet	Presentasjon 2	Fargeark
Gjenstander	Presentasjon 3	Utvalg av gjenstander som er relevant i forhold til foreldre og barns kommunikasjonsbehov
Personbeskrivelse Kroppen, utseende, følelser, klær, farger, tall	Presentasjon 4 Kommunikasjonsøvelser: 1-P4a: Spill 1-P4b: Politi og vitne	Fargekritt/tavle/flippover, billedmaterieell DVD <i>Min kropp 3-11 år</i> . Nettbutikk: www.statped.no/moller Spill: Gjett hvem, Jeux de visages, Mimik firkort, Moro Mix, Bogi. Bilder av personer i hel figur
Hus og hjem/daglige gjøremål	Presentasjon 5 Kommunikasjonsøvelser: 1-P5a: Gjenfortelle	Situasjonsbilder Situasjonsbilder
Tegnspråktekster	Avlesning og egenproduksjon I fellesskap lage enkle tegnspråktekster	Materieell fra Døves Media og fra Møller kompetansesenter. www.erher.no Billedmaterieell (pekebøker, tegneserier osv.) Skriftlig materieell (barnebøker)

Språkfunksjoner: Hilse, presentere seg, fortelle, forklare/instruere/oppfordre, rose, irettesette, spørre, bekrefte, benekte, følelser

FORSLAG TIL ARBEIDSMÅTER

Modul 1

Forelesning

Informasjon om tegnspråk

Tegnspråk som språk, generell tegnspråkbruk, samtaleregulering og kommunikasjonsstrategier.

Temadelen har temaet: Om kommunikasjon og tegnspråk i modul 1. Det er behov for en felles planlegging av temaene, hvis det da ikke er en og samme person som foreleser i disse temaene.

Presentasjon 1: Bli kjent/familien/navnetegn

Lærer presenterer seg selv med navnetegn. Foreldrene gjentar. Lærer har med navnekort og ber den enkelte skrive på sitt eget og barnets/barnas navn. Bruk Norgeskart slik at de kan vise hvor de kommer fra. Vis tegnet for stedet. Start med talltegn som er naturlig for situasjonen, alder, hvor mange dere er i gruppen o.l. Presentasjon av navnetegnene og tegnene for mamma, pappa, dame, mann, barn osv. skal gis i en språklig sammenheng. Visuelt materiell benyttes for å gjennomgå emnet familien. Spør gjentatte ganger om de forstår, ikke forstår eller vil ha ting gjentatt. Disse uttrykksmåtene er viktige språkfunksjoner for å kunne påvirke undervisningen.

Kommunikasjonsøvelse

1-P1a: Foreldrene jobber to og to med å intervjuer hverandre. Til hjelp kan de få intervjukort der spørsmålene står skrevet med tegnspråksyntaks.

Presentasjon 2: Form/farger

– Grammatikk: Tegnrommet

Hver enkelt skal ha en bunke fargeark med fargene grønn, rød, gul, blå, brun, svart, hvit, grå og oransje. Lærer velger seg et ark og sier fargen på arket. Lærer forteller hva han har tenkt å gjøre med arket, f.eks.: "å legge det på et bestemt sted på bordet." Utfør så handlingen. Be foreldrene gjøre det samme. NB! det språklige uttrykket skal **ikke** være: "gjør det samme" men f.eks. "ta det røde arket og legg det på høyre bordkant, foran." Gi informasjon til foreldrene om hvor, hvordan arkene skal plasseres, også i forhold til hverandre.

I denne øvelsen er det mye som kan læres. Bruk fantasien og gjør forskjellig med papirarkene, eks. brette, krølle, plassere dem ved siden av hverandre, under, over osv. Lærer må hele tiden si hva han/hun tenker å gjøre, og så vise det i praksis. Vær bevisst bruken av proformtegn og lokalisasjon.

Viktig at lærer i begynnelsen utfører oppgaven, men etter hvert som gruppen forstår fremgangsmåten og det språklige innholdet, kan lærer nøye seg med å gi språklig informasjon, og så utfører foreldrene selve handlingen. Vær sikker på at alle i gruppen har nok språklige kunnskaper til å mestre oppgaven.

Presentasjon 3: Gjenstander

Velg gjenstander som er relevante i forhold til foreldre og barns kommunikasjonsbehov. Gruppen setter seg rundt bordet og snakker om gjenstandene. Hva de brukes til, om de har disse hjemme, sammenligner de ulike formene som f.eks. tykk - tynn, bred - smal, lang - kort, stor - liten, osv. Siden de tegnene de lærer refererer til

gjenstander som ligger på bordet, kan du godt legge frem 15 til 20 forskjellige gjenstander.

Presentasjon 4: Personbeskrivelse

Dere skal nå jobbe med beskrivelse av ansikt/utseende, begynn f.eks. med forskjellige hårfasonger. I begynnelsen er det lærer som foreslår hårprakt til de ulike ansiktene og tegner på tavla. Jobb videre med ansiktene, f.eks. lang nese, klumpete nese, osv. Benytt anledningen til å innføre begreper som sur, søt, stygg, pen, trist, glad osv. Etter hvert som stoffet blir kjent for gruppen kan de selv komme med forslag til utseende, og selv tegne på tavla. Til slutt gis ansiktene kropp, lang - kort - liten(baby), tykk- tynn osv. Her vil de også lære tegn for de forskjellige kroppsdelene og noen tegn for klær. Husk at mennesker også har en bakside.

Kommunikasjonsøvelser

1-P4a: Ulike spill kan benyttes til å repetere emnet personbeskrivelse

1-P4b: Politi og vitne. Til denne øvelsen trengs et billedgalleri av personer som er ganske like. Foreldregruppen deles inn i par. Den ene i paret skal være politibetjent, den andre et vitne. Lærer forteller at det har foregått noe kriminelt og viser frem et bilde av en mistenkt person i fem sekunder for samtlige vitner. De foreldrene som er politibetjenter lukker øynene mens dette pågår. Vitnet i hvert par forsøker å beskrive personen på bildet, og gjør det så detaljrikt som mulig. Politibetjenten stiller spørsmål for å få et klart bilde av personen. De ulike politibetjentene skal peke ut den de mener er den mistenkte personen ut fra billedgalleriet.

Gjenta øvelsen og bytt roller.

Presentasjon 5: Hus og hjem/daglige gjøremål

Intensjonen med emnet *Hus og hjem/daglige gjøremål* er å få til samtaler med foreldrene omkring dagligdagse situasjoner i hjemmet. Ta utgangspunkt i ulike situasjonsbilder for å øve på modulenes ulike språkfunksjoner.

Hus og hjem/daglige gjøremål er emne i de 8 første modulene. Foruten å øve på ulike språkfunksjoner bør en legge til rette for at foreldrene i løpet av disse modulene lærer tegn og uttrykksmåter for:

- aktiviteter og rutiner knyttet til hjemmet
- lære tegn for ting i huset
- kroppen
- hvem bestemmer over kroppen min?

DVDen *Min kropp 3 -11 år* vil være et egnet materiell til de to siste emnene.

Kommunikasjonsøvelse

1-P5a: Foreldrene kan gjenfortelle hovedinnholdet fra samtalen til hverandre.

Tegnspråktekster

Tegnspråktekster bør gjennomføres på slutten av modulen. Fortellingene som skal avleses må være korte og innholdet må bygge på de allerede gjennomgåtte emnene. I de første modulene kan en med utgangspunkt i barnebøker/bildebøker lage enkle fortellinger på tegnspråk sammen med foreldrene.

Modulene 1 - 4
Emne: Hus og hjem/daglige gjøremål

Modul 1		Modul 2	
Situasjoner:	Språkfunksjoner	Situasjoner:	Språkfunksjoner
Kle på/ av seg Legge seg/stå opp “Min pekebok”	<ul style="list-style-type: none"> - fortelle - forklare/instruere/oppfordre - rose - irttesette - spørre - bekrefte - benekte - følelser 	“Min morgen” <ul style="list-style-type: none"> - på badet - på kjøkkenet 	<ul style="list-style-type: none"> - fortelle - forklare/instruere/oppfordre - rose - irttesette - spørre - bekrefte - benekte - følelser
Situasjonene foregår på soverommet. Ta med beskrivelse av vekkeklokke med vibrator. Blinklys og barnevakt.		Situasjonene foregår på bad og kjøkken. Ta med beskrivelser av blinklysanlegget for telefon, ringeklokke, brannalarm.	
Modul 3		Modul 4	
Situasjoner:	Språkfunksjoner	Situasjoner:	Språkfunksjoner
Barnefest - lek og spill - ved matbordet	<ul style="list-style-type: none"> - ønske velkommen/ gratulere/ takke - fortelle - forklare/instruere/oppfordre - rose - irttesette - spørre - bekrefte - benekte - følelser 	“Min dag” <ul style="list-style-type: none"> - morgen - lek - middag - barne-tv - kveld 	<ul style="list-style-type: none"> - fortelle - forklare/instruere/oppfordre - rose - irttesette - spørre - bekrefte - benekte - følelser
Situasjonene foregår i stua.		Situasjonene foregår ulike steder i huset.	